

KARAKTERISTIKA MORFOLOGJIKE

Karakteristika te Pemes :

Fuqia : zhvillimi i pemes : (e dobet, mesatare, e fuqishme)

Paraqitja e kurores : bazohet mbi shperndarjen e vegjetacionit ; (vertikale, gjysem e varur, e varur)

Kurora : refereohet dendesise se degeve dhe degezave ; (e hapur, e mbledhur, dendur, e rralle).

Nderynja ; (te shkurtera <2cm, mesatare 2-5cm, te gjata > 5cm)

Skema e zbatuar per pershkrimin morfologjik te kultivareve te ullirit

GJETHJA :

Forma : (shtize, eliptike-shtize, eliptike)

Profili : (vrojtimit gjatesor i profilin te gjethes: (iponastike, e rafshte, epinastike)

Gjatesia : (e shkurter <5cm, mesatare 5-8cm, e gjate >8cm)

Gjeresia : (e ngushte <1cm, mesatare 1-1.8cm, e gjere >1.8cm)

Nervatura gjatesore e gjithes : (e rafshte, iponastike, epinastike)

Ngjyra : Per faqen e sipërme; (jeshile e forte, jeshile e hapur, jeshile e hirte, hirte ne jeshile, gri e zbehte)

Raporti : (Gjatesi/gjersi)

Siperfaqja : (e vogel deri 4 cm K, mesatare 4-7 cmK, e madhe mbi 7 cm K)

Kendi apikal : (i ngushte, shume i ngushte, i hapur)

Kendi bazal : (I ngushte, shume i ngushte, i hapur)

LULERIA:

Dimensionet : (e shkurter <25mm, mesatar 25-35 mm, e gjate >35 mm).

Numuri i luleve : (i ulet <18, mesatar 18-25, I larte >25)

Struktura : (kompakt dhe i shkurter deri 35 mm dhe 18 lule/ i shkurter dhe i rralle, deri 35 mm dhe 18 lule/ i gjate dhe kompakt; mbi 35 mm dhe mbi 18 lule/ i gjate dhe rrelle; mbi 35 mm dhe mbi 18 lule.)

Forma : i referohet tipit te degezimit te kranthit: (Vile, panikul ç'uniform, panikul)

Degezimi : (vetem 1, 2-3, >3)

Permasa e akseve : (gjatsia e aksit I, distanca rendit I)

Numuri i luleve sipas rendeve : (rendi I, rendi II, rendi III)

FRUTI:

Ngjyra : (igjelber, larosur, kuqe te veres, zeze-violet, zeze)

Forma : (sferik, vezak, elipsoidal) (1,2,4,5,6)

Pozicioni i diametrit transversal maksimal : (bazal, qendror, apical)

Simetria : (simetrik, lehtesishte simetrik, asimetrik)

Pesha : (i vogel <2 gr, mesatar 2-4gr, i madh 4-6 gr, shume i madh >6 gr)

Forme e majes : (e mprehte, subkonike, e rrumbullakte)

Forma e bazes se frutit : (ngushte, rrumbullakt, shtypur),

Gropa e bishtit : (e vogel, e gjere)

Epikarpi : (i pluhurizuar, me lenticelle te vegjel/te medha, me lenticell te rrall ose dendur)

ENDOKARPI

Vrojtimet i referohen formes, simetrisë, dimensioneve, pozicionit te diametrit maksimal, karakteristikave te siperfaqes, pranise dhe thellesise se brazdave fibrovaskulare, formes se majes dhe bazes.

Pesha ; (e vogel <0.2gr, mesatare 0.3-0.45gr, e madhe >0.45 gr)

Forma ; (sferike, vezak, eliptike, Eliptik/zgjatur)

Simetria : (simetrik, lehtesisht asimetrik, asimetrik)

Pozicioni i diametrit transversal maksimal : (bazal, qendror, apical)

Maja : (me maje, i rrumbullakte)

Forma e bazes : (e prere, rrumbullakte, e ngushte)

Siperfaqja e endokarpit : (lemuar, ashper, rrudhur)

Numuri i brazdave fibroze : (te pakta <7, mesatare 7-10, te shumta >10)

Perfundimi i majes : (me sqep, pa sqep)

Fiziologjia

Kapaciteti rrenjezimit : (mungon (%), i ulet (deri 30%), mesatar 30-50), i larte (mbi 50%)

Koha e lulezimit : (e hersheme, mesatare, e vone)

Perputhshmeria : (autofertil, pjeserishte autosteril, autosteril)

Aborti i vezorit : (i ulet <10%, mesatar 10-25%, i larte >25%)

Peridha e pjekjes : (e hereshme fillim vjeshte, mesatare vjeshte, e vonet Dimer)

Pjekja : (e njekoheshme, e shkallezuar)

Forca e lidhjes e bishtit : (e dobet <40N, mesatare 40-60N, e forte >60N)

Karakteristika Teknologjike

Hyrja ne prodhim : (shpejte, mesatare, e vone)

Pjelloria : (e ulet, mesatare, e larte)

Prodhimi : (periodic, konstant)

Permbajtja ne vaj : (e ulet <18%, mesatare 18-22%, e larte >22%)

Toleranca ndaj Verticillium Dahliae: (e ndjeshme, rezistente)

Toleranca ndaj Cycloconium oleaginum : (e ndjeshme, rezistente)

Toleranca ndaj Spiloea oleagina : (e ndjeshme, rezistente)

Toleranca ndaj Pseudomonas Sevestonoi : (e ndjeshme, rezistente)

Toleranca ndaj Bractocera oleae : (e ndjeshme, rezistente)

Toleranca ndaj Gleosporium olivarum : (e ndjeshme, rezistente)

FAKTORET ABIOTIK

Rezistenca ndaj te ftohtit : (i ndjeshem, rezistent)

Rezistenca ndaj thatesires : (i ndjeshem, rezistent)

Rezistenca ndaj gelqeres : (i ndjeshem, rezistent)

Pershkrim i metodes

Karaktere sasiore : Te gjitha vrojtimit qe permbajne matje, pesha ose preshkrime, duhet te jene kryer mbi nje minimale prej 30 organe ose pjese te pemes se ullirit.

Degezat frutore : Te gjitha vrojtimit mbi degezat frutore duhet te kryhen mbi 25 degeza te shperndara ne menyre uniforme ne volumin e kurores se ullirit.

Gjethet : Te gjitha vrojtimit mbi gjethet duhet te realizohen mbi 100 gjethe plotesishte te zhvilluara, marre ne pjesen e mesme te degezes me fruta, dhe te shperndara ne kater anet e horizontit.

Lulja : Gjithe vrojtimit mbi kranthin dhe lulet, duhet te realizohen mbi 50 lule te pjeses se mesme te degezes frutore.

Fruti : gjithe vrojtimit qe i perkasin frutit, peshes dhe karaktereve cilesore, duhet te realizohen mbi 100 fruta te marre ne menyre uniforme ne kater anet e horizontit te pemes.

Endokarpi : Gjithe vrojtimit qe behen mbi endokarpin realizohen mbi 100 guacka te thata, te pastruar mire dhe qe merren prej frutave qe njekohesishte jane perdore per pershkrim.

Ngjyra : Duhet ti referohet treguesit te ngjyrave te ; Royal Horticultural Society.

Litterature

AA.VV. (1997) – Metodologia per la descrizione delle varietà di olivo. Progetto RESGEN 96/9, COI – CE (documento COI).

CANTINI., CIMATO A., SANI G., (2000) – Multivariate analysis of the Toscan Olive Germoplasm. Proc. 4 th. International Symposium on Olive Growing (Valenzano BA, 25-30 september), Acta Horticulturae, 586: 101-104.

CANTINI C., CIMATO A., SANI G. (1999) – Morphological Evaluation of olive Germoplasm present in Tuscany Region.

Euphytyca, 109: 173-181.

CIMATO A., CANTINI C., SANI G., ROMANI A. (2000) Vecchi genotipi di olivo per una moderna olivicoltura. Olivo e olio: germoplasma, marketing, salute. ARSIA